

(ISSN: 2602-4047)

Turgut, F. & Şahin, A. E. & Mete, Y. M. (2023). Analyzing The Structure Of Sports Clubs In Türkiye and Evaluation According To The New Law, *International Journal of Eurasian Education and Culture*, 8(22), 1908-1942.

DOI: <http://dx.doi.org/10.35826/ijoecc.729>

Article Type (Makale Türü): Review Article

ANALYZING THE STRUCTURE OF SPORTS CLUBS IN TÜRKİYE AND EVALUATION ACCORDING TO THE NEW LAW

Fatih TURGUT

PhD Student, Sakarya University of Applied Sciences, Sakarya, Türkiye, fatihmertut100@gmail.com
ORCID: 0000-0003-3641-8452

Aziz Enes ŞAHİN

Master, Erzurum Technical University, Erzurum, Türkiye, azizenessahin@gmail.com
ORCID: 0000-0001-5648-9886

Yusuf Metehan METE

PhD Student, Sakarya University of Applied Sciences, Sakarya, Türkiye, y190016003@subu.edu.tr
ORCID: 0000-0003-2252-1619

Received: 08.03.2023

Accepted: 18.08.2023

Published: 01.09.2023

ABSTRACT

Nowadays, sports clubs, which are established voluntarily in order to determine the needs of people related to sports, to contribute to sports, to manage sports and to fulfill the need to do sports, are important organizations in the development of sports. The aim of this study is to examine the structure of sports clubs in Türkiye from past to present and to evaluate them according to the new law. This research is based on a literature review. The evaluation of the management of sports clubs, one of the most important organizations of Turkish sports management, was made according to the relevant laws, regulations, development plans and data collected from sports councils. The historical development, characteristics, duties, legal basis and incentives of sports clubs in Türkiye are discussed. On April 22, 2022, the law on "Sports Clubs and Sports Federations" was included in the research and evaluations were made. As a result of the study, Sports Clubs in Türkiye, from the past to the present, appear as non-governmental organizations that are beneficial to the society that train athletes for our country, carry out social responsibility projects and provide the opportunity to do sports. In the Development Plans and Sports Councils, it was emphasized that there is a need for a law for sports clubs and that regulations should be made regarding sports clubs. Until the new law, the "Law on Sports Clubs and Sports Federations" was enacted, sports clubs were bound by the law on associations. With the rapid changes in the world, developments in science and technology, needs and expectations have changed and club managements have also been affected by this change. In recent years, the continuous change in Türkiye's sports management structure has caused the development of sports clubs to be disrupted. An important step has been taken in the development and management of sports clubs with the emergence of the law on sports clubs and sports federations.

Keywords: Türkiye, Sports Clubs, Law on Sports Clubs and Sports Federations

INTRODUCTION

Sports, one of the most important phenomena of our time, is seen as a human right in the world. For example; Article 4 of the Olympic Charter states that "Playing sport is a human right. Every person should have the opportunity to do sports in direct proportion to their needs." It is similar when evaluated from Türkiye's point of view. Article 59 of the 1982 Constitution of the Republic of Türkiye states that "The state shall take measures to improve the physical and mental health of Turkish citizens of all ages, encourage the spread of sports to the masses, and the state shall protect successful athletes."

Sports is considered as one of the five most important social institutions of our age along with religion, politics, gambling and prostitution with the world's most influential, oldest and wide range of breadth (Fişek, 1998). Sports, which is at the focal point with its different dimensions and attractive sides in the societies of the world, provides the promotion of countries in the international arena as well as great economic benefits. In addition, it is accepted that it positively affects international relations (Sunay, 2017:203). Today, in order to determine the sports needs of people, to contribute to sports, to manage sports and to meet the need to do sports, Sports Clubs and the Confederation of Amateur Sports Clubs of Türkiye have been important organizations that continue their activities voluntarily from past to present in the development of sports and amateur sports at a high level. The Confederation of Amateur Sports Clubs of Türkiye and Sports Clubs are organizations established to be useful in the management of sports. In addition to managing the sport, another purpose of these organizations is to meet the needs of the society and to be beneficial to the society. Sports Clubs were established before 22 April 2022 as non-governmental organizations according to the Law on Associations. For this reason, Sports Clubs have also been accepted as Non-Governmental Organizations.

Confederation of Amateur Sports Clubs of Türkiye

The Confederation of Amateur Sports Clubs of Türkiye (TASKK) is the highest level organization established on 29 October 1980 by the Federations of Amateur Sports Clubs of Ankara, Trabzon, Bursa and Samsun in accordance with the Law on Associations. Its headquarters are located in Ankara. TASKK is Türkiye's largest non-governmental organization serving sports. As the parent organization of sports clubs, the Federation of Amateur Sports Clubs (ASKF) is located in the provinces. Above ASKF is the Confederation of Amateur Sports Clubs of Türkiye. The total number of ASKFs is 81. In line with the Regulation on Youth and Sports Clubs, there is a requirement that 15 sports clubs come together in order to form an ASKF in a province (TASKK, 2022).

The aim of the Confederation of Amateur Sports Clubs of Türkiye is;

- To ensure unity, solidarity and solidarity between sports clubs, managers and athletes,
- To support sports clubs in all matters, to help and improve the situation of clubs,
- To create a sports management structure and to contribute to raising Turkish sports to a high level,

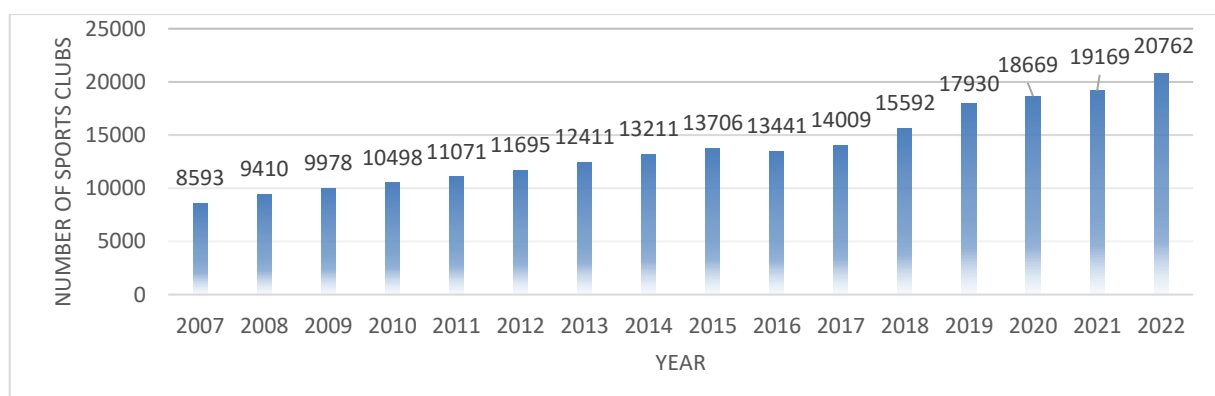
- It is to work together with state institutions and all voluntary sports organizations and to fight for a democratic structure in sports (TASKK, 2022).

Sports Clubs

Sports Clubs are private law institutions established according to certain rules (laws, contracts, regulations, statutes, etc.), whose powers and responsibilities are determined by their members (president, board of directors, supervisory board, members), who serve the society in amateur and professional sports, who have facilities and materials for athletes to do sports, and who aim to train high-level performance athletes (Durmuş, 1999:27).

According to Öğüt (2019), it is an important sports organization that unites its members and athletes in activities and living a healthy life, and encourages the development, implementation and spread of sports culture and sports. They are private law institutions that have certain powers and responsibilities of their members, have certain rules, serve the amateur and professional sports branches and the society, have facilities, tools and materials for athletes of all age groups, and aim to train high-level performance athletes (Masteralexis, Barr and Hums, 2005).

The first concrete club formation movement started in 1855 in the Turks and on May 17, 1903, the first democratic organization was established under the name of Istanbul Football Union. Fenerbahçe, Galatasaray, Kadıköy, Moda, Elpis, Strugglers, Dark, Yasson sports clubs, which were established according to the Law on Associations No. 1909, were also members of the Istanbul Football Association. There is no law or provincial structure to which the Istanbul Football Association is affiliated. The sports clubs participating in the Union signed a contract among themselves (Ekenci & Serarslan, 1997).

Figure 1: Number of Sports Clubs in Türkiye (2007-2022)

Today, the number of Sports Clubs has increased compared to the past. In the 2nd Development Plan Period (1968-1972) there were 1486 Sports Clubs in Türkiye. In 2022, the number of Sports Clubs has increased to over 20,000. In Figure 1, the number of sports clubs in our country from 2007 to 2022 is given. It can be said that the number of sports clubs, which increased proportionally from 2007 to 2015, decreased due to the crisis in 2016. As of 31.12.2020, the number of sports clubs established in Türkiye is 18,669. The main purpose of sports clubs established according to the Law on Associations is not to make a profit. Sports Clubs are voluntary associations. However, it is known that sports clubs make a profit as a result of their activities by going to the way of corporatization.

Today, sports clubs are organizations where athletes, members and technical staff come together in the direction of a goal. In addition, sports clubs ensure that sports are taught and applied scientifically. Sports clubs can serve in two different ways as an association and a company. Associations are non-profit voluntary organizations. Companies, on the other hand, are legal entities with a purely profit purpose (Durmuş, 1998).

Structuring of Sports Clubs in the Form of Associations

The Turkish Language Association defines the club as "the place where only members gather for the purposes of meeting, speaking, reading, doing sports, etc." The Turkish Language Association defined the sports club as "an organization established especially for the activities of young people in different branches, registered and registered with the relevant state institution and managed in accordance with the Law on Associations".

According to the Regulation on Youth and Sports Clubs of the General Directorate of Youth and Sports, sports club; It refers to "associations established for the purpose of carrying out sports activities and registered and registered with the General Directorate" (Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi, 2023). According to the data of the Ministry of Interior, General Directorate of Civil Society Relations, the number of sports associations established as non-governmental organizations in our country is 7438 in total. Sports-related associations established as a non-governmental organization in Türkiye constitute an important force in the field of sports. All sports clubs working in this field are civil society-based organizations. In this context, all sports clubs that provide amateur or professional sports in all branches such as football, handball, basketball, volleyball, etc. are accepted as non-governmental organizations that benefit society. They continue their activities by receiving state support along with their own financial resources. Pursuant to the "Law on Sports Clubs and Sports Federations", which was published in the Official Gazette dated April 26, 2022 and entered into force, the Sports Clubs previously established under the Law No. 5253 were removed from the status of associations and transferred to the Ministry of Youth and Sports in the form of Sports Club Legal Entity.

Structuring of Sports Clubs in the Form of a Company

Law No. 3289 on the General Directorate of Youth and Sports 24. When the article is examined, it is seen that only football sports clubs can transfer their professional teams to the companies they have established or will establish in accordance with the articles of the Turkish Commercial Code (Ertaş, 2005). Article 4, paragraph j and Article 7, paragraph 8 of the Corporate Tax Law No. 5422 regulate tax exemptions. According to these articles, it is stated that "Economic enterprises engaged in training and sports activities of sports clubs registered with the General Directorate of Youth and Sports and autonomous sports federations, joint stock companies engaged only in training and sports activities, training and sports institutions belonging to associations or public administrations and institutions included in the Physical Education Organization and joint stock companies engaged only in training and sports activities" are exempt from corporate tax. Again, "Joint stock companies will carry out training and sports activities within the framework of the statutes and circulars to be published by the Physical Education Organization and will not engage in any other activities. In case of violation of these conditions, they will not be able to benefit from the exemption."

Looking at the clubs that have gone to corporatization in Türkiye, Malatya Spor is the first sports club to be incorporated among football clubs in Türkiye. The football branch of İstanbulspor was transferred to İstanbulspor Faaliyetler ve Ticaret A.Ş. In the 1996-1997 season, Çanakkale Dardanelspor became a company and became "Dardanel Sports Activities Joint Stock Company". Karşıyaka Sports Club, which became a company in 1998, took the name of "Karşıyaka Spor Hizmetleri ve Ticaret A.Ş." In 1998, Adanaspor became a company and took the name of "Adanaspor Spor Faaliyetler Anonim Şirketi". Vanspor is again one of the corporatized sports clubs and has transferred the revenues from the border trade and the restaurants operated to the club. In 1998, the football branch of Göztepe Sports Club became a company and took the name of "Göztepe Spor Hizmetleri ve Ticaret A.Ş." (Günışığı Gazetesi, 2009). In this way, professional football sports organizations were allowed to be organized in the form of trading companies. Apart from professional football, no other club, including amateur football, is allowed to organize as a commercial company.

SPORTS CLUBS IN DEVELOPMENT PLANS

Principles, Measures and Policies

II. Development Plan (1968-1972)

Sports clubs; they will be encouraged to become organizations that will allow them to carry out amateur activities in different sports branches and to actively participate in sports and cultural activities of a large number of individuals. It is imperative that the conditions in which sports clubs are located are changed in the light of principles and that clubs are qualified to develop widespread sports and social activities for the development of national sports. For this purpose, the existing assets of the clubs will be divided into shares and transferred to

their members, so that the resources obtained will be used for the construction of new facilities. The advantages to be provided to the shareholders in benefiting from the facilities and activities of the club will be an incentive. The establishment of this order will increase the interest of the members in the management of the club and the club activities will expand. Spor-Toto funds will be provided as long-term, low-interest loans for the appropriate investments of Sports Clubs to realize their plans and objectives. Sports clubs will be encouraged to work in social and cultural fields and will be supported to direct their activities to a large number of sports branches (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

III. Development Plan (1973-1977)

Until the legal changes and regulations related to the activities of sports clubs are realized, sports clubs will be encouraged to work in social and cultural fields and measures will be taken to increase the amateur activity of clubs. All kinds of incentive measures of the State will be applied only to amateur clubs, and professionalism that hinders the development of sports will not be encouraged. Professional clubs affiliated to public institutions will operate as amateurs (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

IV. Development Plan (1979-1983)

The leasing of the sports facilities to the sports clubs, which will be built and built by the public hand, will be re-evaluated and the facilities will be rented for a short time and pricing appropriate to the day will be provided. The establishment and management of amateur sports clubs with professional football branches will be re-examined, the problems in the implementation will be eliminated and the professionalism will be prevented from preventing amateur sports. In addition, the branches of amateur sports clubs operating in the form of professional sports will be removed from the status of associations and they will be enabled to move to the status of companies. With the necessary initiatives, amateur activities of amateur sports clubs will be supported. It will be ensured that professional football clubs based on public institutions are transformed into amateurs (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

V. Development Plan (1985-1989)

Amateur sports will be encouraged and physical education and sports will be tried to be made widespread. In order to reach the targeted level in amateur sports, it is stated that the emphasis will be placed on the training of athletes who will achieve success at the international level and traditional sports branches will be developed (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

VI. Development Plan (1990-1994)

Legislation on sports will be regulated, and professional sports will be encouraged in branches that are suitable for professionalism. Individuals in all age groups will be removed from the spectator status and will be allowed

to do active sports, and importance will be attached to the training and support of highly successful athletes in amateur sports (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022)

VIII Development Plan (2001-2005)

Sports facilities and events will be allowed to be carried out and operated by federations and local administrations to sports clubs that are administratively and financially independent of in-service training, sports personnel, and the public duty will be to direct, encourage, supervise and adapt to scientific and technological innovations emerging in the field. The institutionalization of clubs and federations will be ensured and it will be ensured that these institutions reach a self-financing structure. Incentives and directions will be made to ensure that all schools have a physical education and sports teacher, each club has a trained sports administrator, trained coaches in every sports branch and every club, and the number of sports fields is increased (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022)

XI. Development Plan (2019-2023)

Sports education will be expanded in primary and secondary education levels starting from pre-school, and the variety of activities of school sports competitions and the number of school sports clubs will be increased and children will be directed to different sports branches. The data of school and neighborhood sports clubs will be transferred to the digital environment. In this way, the monitoring and evaluation of clubs will be easier and the provision of performance data will be made (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

Developments

II. Development Plan (1968-1972)

Sports Clubs were established in Türkiye in two ways. Clubs established under the Physical Education Law include clubs affiliated to official institutions, youth clubs established by the organization, youth clubs belonging to private institutions and army sports forces. The clubs established under the Law on Societies are specialized clubs and youth sports clubs. There were 1486 sports clubs in Türkiye in 1966. Most of these clubs are clubs with limited facilities, facilities and club administrative buildings. These clubs have over 160 000 registered athletes. It is not clear whether the athletes are active or not, but they are registered athletes. Organizations with better facilities are generally clubs with professional football branches. The interest of these clubs, which do not train athletes, in sports branches other than football is not enough. For this reason, athletes are not growing. The fact that the success of the clubs is measured by the results obtained in a certain sport branch leads to the conclusion that these clubs do not show sufficient interest in other functions. This causes 80 percent of the clubs' budgets to be personnel expenses (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

III. Development Plan (1973-1977)

The source of athletes in civilized countries are educational institutions and sports clubs. Educational institutions in Türkiye are not an adequate resource in raising athletes. The development of sports clubs was also in the opposite direction to their examples in other countries, when they should be established for all people to do sports, on the contrary, they developed into organizations where a small minority played sports and a large mass of people were interested as fans and spectators. Basically, the source of athletes is educational institutions and sports clubs of various levels. However, educational institutions in Türkiye have not been an adequate resource in training athletes. While sports clubs should be established to enable all segments of society to do sports, on the contrary, they have developed into organizations in which a small minority plays sports and a large mass of people are interested as spectators (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

VII. Development Plan (1996-2000)

The need to increase the resources allocated to sports, to use the facilities rationally, to meet the manpower needs related to sports, to go to a new structuring, to activate the private sector, local administrations and sports clubs and to increase their contribution continues (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

X. Development Plan (2014-2018)

In the field of sports; significant improvements were achieved in the number of facilities, the number of licensed athletes, coaches and clubs, the status of sports federations was strengthened and the headquarters and affiliated organizations were restructured in order to increase efficiency in service delivery. In the period of 2006-2012, the number of coaches in amateur sports branches increased by 3.2 times to 156 thousand, the number of licensed athletes registered in these branches increased by 98 percent to 3.5 million and the number of sports clubs increased by 55 percent to 11 thousand 695 (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

SPORTS CLUBS IN SPORTS COUNCILS

Decisions

I. Sports Council (1946)

The introduction of professionalism into Turkish sports in accordance with the ideas, regulations and instructions of international federations, and the presence of a foreign staff with instructive qualifications in Turkish football teams only in internal and official matches. Physical education teachers should be used in clubs and incentives should be given to help successful clubs (Milli Eğitim Bakanlığı, 2022).

II. Sports Council (1961)

Amateur Sports Clubs will be able to have professional athletes or teams in every branch to be allowed by the organization (Milli Eğitim Bakanlığı, 2022).

IV. Sports Council (1990)

The establishment, operation and supervision of sports clubs should be regulated by a separate law such as political parties and trade union laws and support should be provided to our sports clubs for disabled people to do sports in the branches they can do sports (Dergipark, 2022).

V. Sports Council (1999)

A formation should be established to allow the control of the General Directorate and to check whether the sports clubs are operating in accordance with the purposes of their establishment and whether the aid from the budget of the General Directorate is spent in line with the purpose of the sports clubs. Importance should be attached to the training of athletes, trainers and trainers and it should be ensured that sports clubs are developed at the level accepted by international norms and made suitable for activity. Importance should be given to the principles related to incorporation and sponsorship. To arrange the law in a contemporary manner and to arrange it in a contemporary manner so as not to allow it to be changed frequently on various grounds. Sports Clubs should be allowed to operate educationally (Milli Eğitim Bakanlığı, 2022).

VI. Sports Council (2008)

In addition to the necessary conditions required for the members and founders of sports clubs, the members of the board of directors should be required not to be managers for those who are deprived of rights for 6 months or more. If the board of directors is not discharged at the General Assembly or if they are convicted and a public lawsuit is filed after the audit, it should be ensured that they do not take part in the management of the club again. The members of the board of directors elected at the general assembly of sports clubs should be obliged to receive management formation by attending the first in-service seminar to be given by the unit supervising the clubs. Trainer formation should be sought in the coaches who will coach in the junior category in the infrastructures of sports clubs and the studies should be done in a game format. Measures based on school, family and club cooperation should be increased in sports clubs. Apart from the law on associations, the law on sports clubs should be established. In order to prevent the unbalanced expenditures and debts of the clubs, a supervisory board affiliated to the sports supreme council should be established. Federations should support clubs in kind and in cash. Public institutions and organizations should always support sports. In addition, it should initiate and contribute to the formation of leagues by opening clubs in sports branches that do not have leagues. Universities should be more involved in sports. Sports leagues should be established for universities and a scholarship system for athletes should be introduced. Changing the club structure, which is carried out with the financial support of club managers, should be transformed into a structure carried out with the financial support of all its members (club members and adult athlete members) (Milli Eğitim Bakanlığı, 2022).

LAW ON SPORTS CLUBS AND SPORTS FEDERATIONS (New Law)

Purpose and Scope

The purpose of this Law is; "To regulate the procedures and principles regarding the establishment, organs, formation of parent organizations, revenues and expenses, budget and expenditure principles, duties, powers and responsibilities, audits, forms and conditions of all kinds of support to be made to them and other issues related to them".

Definitions

i) Sports incorporated company: "A joint stock company established as a subsidiary or subsidiary of a sports club or established independently of the sports club in accordance with the Turkish Commercial Code dated 13/1/2011 and numbered 6102 and registered with the Ministry for the purpose of carrying out sports activities".

ö) Sports club: "Private law legal entities registered with the Ministry for the purpose of participating in the activities of the Ministry and sports federations".

k) Sports club manager: "The members of the board of directors of the sports club and the real or legal person who has been given the task of management or representation of the sports club by the board of directors",

Establishment of Sports Clubs and Acquisition of Legal Personality

(1) "Sports clubs shall be established by at least seven persons, natural or legal, for the purpose of participating in sports activities".

(2) "An application shall be made to the Ministry together with the declaration of establishment, the charter and other necessary documents to establish a sports club".

(3) "The declaration of incorporation and the accuracy of the documents and the club's charter shall be examined by the Ministry within sixty days on file. If there is a contradiction or deficiency in the establishment notice, the charter and the legal status of the founders, they are immediately requested from the founders to be eliminated or completed. If the deficiency specified within sixty days at the latest starting from the notification of this request is not completed or the non-compliance with the legislation is not corrected, the application shall be rejected by the Ministry".

(4) "If there is no contradiction or deficiency in the declaration, charter and other documents of incorporation to the legislation or if this contradiction or deficiency is found to have been corrected within the period, the sports club shall be registered in the registry of sports clubs by the Ministry and shall acquire legal personality with this registration".

(5) "In the statutes of the sports club; the name, purpose, sources of income, conditions and bodies of membership of the sports club and the provisional board of directors must be included".

(6) "The declaration of incorporation, the conditions of registration and the content of the charter and other matters relating to the necessary documents shall be regulated by a regulation to be issued by the Ministry".

Participation in Sports Activities

(1) "The participation of sports clubs in activities in a sport depends on the registration of that sport by the sports federation to which it is affiliated. The relevant sports branch registrations shall also be notified to the Ministry by the sports federations".

(2) "The procedures and principles regarding the registration, the application method and the necessary documents shall be regulated by the instructions of the relevant sports federation".

Bodies of Sports Clubs

(1) "Mandatory bodies of sports clubs; ' General Assembly', 'Board of Directors' and 'Supervisory Board'".

(2) "Sports clubs; It may establish other bodies in accordance with the purposes of discipline, court, science and health, education, finance, registry, press and public relations and the like. However, the duties, powers and responsibilities of the mandatory organs cannot be transferred to these bodies."

(3) "Sports clubs are obliged to notify the Ministry within thirty days following the election made by the General Assembly of the information regarding the actual and substitute members elected to the board of directors, the supervisory board and other organs of the sports club, if any, and the documents on which they are based. Measures based on school, family and club cooperation should be increased in sports clubs. Apart from the law on associations, the law on sports clubs should be established. In order to prevent the unbalanced expenditures and debts of the clubs, a supervisory board affiliated to the sports supreme council should be established".

Membership in sports clubs

(1) "Persons who have the capacity to act have the right to become members of sports clubs. The application for membership shall be made in writing and shall be decided by the board of directors of the club within thirty days. The result shall be notified to the applicant in writing. The member whose application has been accepted shall be recorded in the book to be kept for this purpose".

(2) "The membership of those who subsequently lose the qualifications required by the relevant legislation or statute for membership shall automatically terminate".

(3) "The application for membership may be rejected only for just cause, except for the reasons specified in the statute".

General Assembly, Board of Directors and Supervisory Board

(1) "The relevant provisions of the Turkish Civil Code dated 22/11/2001 and numbered 4721 and the Law on Associations dated 4/11/2004 and numbered 5253 on the formation, meeting, duties and powers, books to be kept and decisions of the general assembly, board of directors and supervisory board shall be applied".

(2) "The procedures and principles regarding the books and records to be kept by sports clubs shall be regulated by regulation".

Sports Clubs were established and continued their activities according to the Law on Associations until April 22, 2022. It is emphasized in the Development Plans and Sports Councils that there is a need for laws on sports clubs and that regulations should be made regarding sports clubs. As a result of long-term studies, the Law on Sports Clubs and Sports Federations was adopted in the TGNA in 2022. Pursuant to the "Law on Sports Clubs and Sports Federations", which was published in the Official Gazette dated April 26, 2022 and entered into force, Sports Clubs previously established under the Law No. 5253 were removed from the status of associations and transferred to the Ministry of Youth and Sports by gaining the Legal Personality of the Sports Club. This law regulates the procedures and principles regarding the establishment, structure, formation of parent organizations, income and expenses, budget and expenditure principles, duties, powers and responsibilities, audits, forms and principles of all kinds of assistance to the club, company or federation of sports clubs, sports joint stock companies and sports federations. A section of the Law on Sports Clubs and Sports Federations was included in the research. Today, the process related to the establishment, operation and management of Sports Clubs is carried out in accordance with this law.

CONCLUSION and EVALUATION

Sports clubs, which were established voluntarily in order to determine the needs of people related to sports, to contribute to sports, to manage sports and to meet the need to do sports, are important organizations in the development of sports. The aim of this study is to examine the structure of sports clubs from past to present and to evaluate them according to the new law. When the Development Plans and Sports Councils related to Sports Clubs are examined, it is seen that very important developments and decisions have been taken. In 1946, the 1. When the Sports Council is examined, it is emphasized that physical education teachers should be used in Sports Clubs, that there may be a foreigner in football teams, that professional sports can enter Turkish sports and that clubs will be helped. . Again, in the 2nd Sports Council held in 1961, it is noteworthy that it was decided that Amateur Sports Clubs could have professional teams and athletes

In the 2nd Development Plan, which corresponds to the period of 1968-1972; It has been stated that sports clubs will be encouraged to carry out amateur activities and people to organize sportive and cultural events. The foundations of the understanding of sports for everyone have been laid. Principles, measures and policies have been determined that foresee the development of national and widespread sports, social activities and regulate the activities of sports clubs. It is known that there were 1486 sports clubs in Türkiye during this period. The number of registered athletes in clubs where there are not even facilities is over 160,000 thousand. The clubs that have the opportunity are sports clubs with professional football branches.

The most important principle and measure stated in the 3rd Development Plan (1973-1977) is that the State supports amateur sports and professional clubs affiliated to public institutions operate as amateurs. In developed countries, the source of athlete training is schools and sports clubs. However, educational institutions were found to be inadequate in the source of athletes and it was stated that only a certain class played sports. In this plan period, it can be said as a basic policy that everyone has the right to do sports.

In the 4th Development Plan (1979-1983), it is among the principles and measures determined that the facilities will be rented due to inadequate facilities, that professionalism will be prevented from interfering with amateur sports and that professional football clubs affiliated to the public will be turned into amateurs. During the 5th Development Plan (1985-1989); It was decided to spread Physical Education and Sports, to encourage amateur sports, to develop traditional sports branches and to train athletes who will compete in the world.

In the 6th Development Plan (1990-1994), decisions were taken to ensure that people would be given the opportunity to do sports rather than watching sports, that international athletes would be trained and supported, and that legislation on sports would be regulated. In parallel, in the 4th Sports Council held in 1990, it was stated that the functioning and supervision of Sports Clubs should be regulated by a new law. When the developments of the 7th Development Plan (1996-2000) are examined, it is emphasized that the role and contribution of Sports Clubs should be increased. It was during this period that the 5. In the Sports Council (1999), it was emphasized that there was a need for a structure to ensure the supervision of the aid provided to the Sports Clubs from the General Directorate, that Sports Clubs should be developed in accordance with international principles and that they should make their activities appropriate, and that corporatization and sponsorship should be given importance. It is also stated that there is a need for a Sports Clubs law.

In the 8th Development Plan (2001-2005), it is stated that the institutionalization of clubs and federations and their transformation into a self-financing structure will be supported. Decisions have been made that a physical education teacher will be employed in all schools and a sports manager and coach will be employed in each club. In the 6th Sports Council held in 2008, it was clearly stated that Sports Clubs should be removed from the law on associations. It was stated that in order to prevent the uncontrolled expenditures of Sports Clubs, a supervisory board should be formed within the sports supreme council.

In the 10th Development Plan (2014-2018), it is seen that significant improvements have been achieved in the number of facilities, licensed athletes, coaches and clubs in the field of sports. It is stated that the central organization has been restructured. In the 11th Development Plan (2019-2023), it is stated that the start of sports from pre-school, the diversity of activities of school sports matches will be increased, children will be directed to different sports branches, the adaptation of school and neighborhood sports clubs to the digital environment will be ensured and in this way, performance indicators can be verified so that clubs can be evaluated more easily.

In 2012, the Ministry of Youth and Sports accelerated the work on the draft of the Sports Clubs Law in order to remove Sports Clubs from the Law on Associations. The Final Report of the Parliamentary Inquiry Commission made in 2003 forms the basis of the draft of this law. Commission Report: Sports Clubs should definitely be removed from the status of associations. All income and expenses of Sports Clubs must be recorded. It has been concluded that it should be structured as a joint stock company or a new company specific to it. In line with the conclusion of the report, it was stated that it was wrong to proceed with the Law on Associations. It is foreseen that there will be difficulties in terms of management and supervision and that sports clubs will not be sustainable in this way. Despite all the work done until 2022, the law expected by sports clubs has not entered into force.

In the 6th Sports Council held in 2008, work on the law was initiated and the importance of the legal dimension of sports was emphasized. In this Council, sports law was discussed for the first time and legal studies were carried out by the General Directorate of Youth and Sports. The legislative work that started in 2008 turned into a draft text, but it did not become law. After the meetings held in 2014, it was decided by the Turkish Football Federation to carry out the legislative work. Employees of the Ministry of Youth and Sports and the Turkish Football Federation worked on the draft text of the law on sports clubs and held meetings for this purpose, but it was not enacted. In 2017, the opinions of the Ministry of Interior, the Ministry of Trade, the Ministry of Justice and the Capital Markets Board were taken. The Ministry of Youth and Sports resumed its work, but the draft law on Sports Clubs did not come to the agenda of the Parliament in 2017.

In 2020, the Workshop on Sports Clubs and Sports Federations was organized under the leadership of the Ministry of Youth and Sports. 91 sports federations and 175 sports club managers, 13 committee and union managers, 35 press representatives, 95 people representing the Ministry of Youth and Sports and representatives of organizations participated. The managers of the sports clubs and sports federations participating in the workshop reiterated the need for a law on sports clubs and sports federations. It is specifically stated that the fact that sports clubs are bound by the law on associations is not a solution to current problems. It is stated that a new law and sanctions are needed to eliminate the problems. Sports federations have also stated that they have problems arising from the law and that they cannot produce solutions. In this direction, while the previous studies were only aimed at sports clubs, after this workshop, sports federations were also included in the draft law.

After the workshop, a final report was prepared to analyze the current situation of Turkish sports and to determine strategies for the future. In this context, preliminary work on the law was first carried out by the lawyers of the Ministry of Youth and Sports. Later, the opinions of Sports Clubs, Clubs Association and Sports Federations were taken and the draft text was prepared. The draft text of the Sports Clubs law was submitted to the views of the Ministry of Justice, the Ministry of Interior, the Ministry of Environment, Urbanization and Climate Change, the Ministry of Commerce and the Capital Markets Board and public institutions. As a result of the opinions from public institutions, arrangements were made in the draft text. In its final form, the opinions of sports clubs and sports federations were taken again. In 2021, appropriate opinions from Sports Clubs and Sports Federations were added to the text of the law. The draft text of the Law on Sports Clubs and Sports Federations was presented at the meeting chaired by the Vice President.

The draft law that emerged after the studies carried out within the TGNA in 2022 was brought into the form of the Law proposal on Sports Clubs and Sports Federations (Basis No: 2 / 4331) by the deputies and presented in the TGNA on 24/3/2022. The draft law was discussed in the National Education, Culture, Youth and Sports Commission on 30/3/2022 and adopted with the arrangements made on the text of the law. The Proposal for the Law on Sports Clubs and Sports Federations was adopted in the General Assembly of the Grand National Assembly on 22.04.2022 and became law (Ministry of Youth and Sports, 2023).

RECOMMENDATIONS

One of the most important sports organizations in Türkiye is sports clubs. According to the results of the research, sports clubs should have an entrepreneurial and innovative management approach in order to survive, reach the target audience, continue their success and develop strategies. In this context, Sports Clubs have to train athletes in order to reach the target audience more easily and to send the athletes they train to big clubs and national teams because this is a source of prestige for the clubs. When the secondary data collected from the literature as a result of the study are evaluated as a whole, sports clubs have adhered to the law on associations until the new law dated April 22, 2022 was enacted and have been adversely affected in terms of management and supervision in this process. However, it has been emphasized from the past that there is a need for a law on sports clubs and that regulations should be made regarding sports clubs. With the rapid changes in the world, developments in science and technology, needs and expectations have changed and club managements have also been affected. In recent years, the continuous change in the sports management structure of Türkiye has caused the delay in sports services. With the introduction of the law on sports clubs and sports federations, an important step has been taken in the development and management of sports clubs.

Ethics Text

In this article, journal writing rules, publication principles, research and publication ethics rules, journal ethics rules were followed. The responsibility for any violations that may arise regarding the article belongs to the authors.

Authors' Contribution Rate Statement: In this study, the contribution rates of the researchers are as follows: 1. Author (40%), 2. Author (30%) and 3. Author (30%).

REFERENCES

- 5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu. T.C. Resmi Gazete, 7229, 10 Haziran 1949.
- Coşkun, M. (2006). Süreklilik ve Kopuş Teorileri Bağlamında Türkiye'de Eski ve Yeni Toplumsal Hareketler. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 61(01), 67-102. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/ausbf/issue/3087/44783>
- Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi. (2023). Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği. Erişim:15.02.2023, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=9012&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>
- Dergi Park, 2022. 4. Beden Eğitimi ve Spor Şurası, Erişim: 10.11.2022, <https://dergipark.org.tr/en/download/issue-file/29219>
- Doğruluk Payı. (2023). Spor Kulübü Sayısı, Erişim:20.02.2023, <https://www.dogrulukpayi.com/iddia-kontrolu/omer-fethi-gurer/turkiye-deki-spor-kulubu-sayisi-13-bini-gecmesine-ragmen-gelismis-ulkelerle-kiyaslandiginda-bu-rakam-cok-dusuk>
- Durmuş, A. G. (1998). *Spor Hukuku*. İstanbul: ALFA Basım Yayım Dağıtım.
- Durmuş, A. G. (1999). *Futbol Kulüplerinin Stratejik Yönetimi*. Ankara: Bağırğan Yayınevi.
- Ekenci, G. (1997). İnsan ve Çevre İlişkilerinin Spor Kulübü Yönetimine Etkileri, *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(4), 35-43. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/gbesbd/issue/27954/303620>
- Ertas, Ş. & Petek, H. (2005). *Spor Hukuku*. Yetkin Yayınları.
- Fişek, K. (1998). *Devlet Politikası ve Toplumsal Yasayla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayını, 1. Baskı.
- Gazete Kadıköy, (2023). Amatör Spor, Erişim:23.02.2023, <https://www.gazetekadikoy.com.tr/spor/amatr-spor-sahipsiz>.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı, (2023). Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Erişim:22.01.2023, <https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/175/105/Istatistikler>.
- Gençlik ve Spor Bakanlığı, (2023). Spor Kanunu, Erişim:21.03.2023, <https://sporkanunu.gsb.gov.tr>.
- Günışığı Gazetesi, (2009). İşte Şirket Mağdurları, Erişim:20.02.2023, <http://www.gunisigigazetesi.net>.
- İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü, (2023). Faal Dernek Sayıları, Erişim:28.03.2023, <https://www.siviltoplum.gov.tr/yillara-gore-faal-dernek-sayilari>
- Kalkınma Planları, (2023). Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Erişim:18.02.2023, <https://www.sbb.gov.tr/kalkinma-planlari/>
- Kaya, Ö. (2008). *Sivil Toplum Kuruluşları ve Kalkınma*. TC İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi, Yeterlik Tezi, Ankara.

- LinkedIn, (2023). Türkiye Spor Kulübü Sayısı, Erişim:20.02.2023, <https://tr.linkedin.com/pulse/türkiyedeki-kulüp-sporcu-ve-antrenör-sayılarına-dair-kısa-erçekil>
- Masteralexis, L., Barr, C. & Hums, M. (2011). Principles and practice of sport management: Jones & Bartlett Publishers.
- Milli Eğitim Bakanlığı, 2022. 1. Beden Eğitimi ve Spor Şurası, Erişim: 10.11.2022, <https://oygm.meb.gov.tr/kitap/kitap/3/files/basic-html/page591.html>
- OIC, (2023). Uluslararası Olimpiyat Komitesi Antlaşması, Erişim:20.02.2023 https://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/Upload/Menu/624923_ioc_antlasmasi.pdf.
- Öğüt, E, E. (2019). *Amatör Spor Kulüplerinde Etkili Yönetim*. Spor Yayınevi.
- Özer, M. H. (2008). Günümüz İtibariyle Sivil Toplum Kuruluşlarının İktisadi ve Sosyal Fonksiyonları. Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi, 7(26), 86-97. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/esosder/issue/6140/82382>
- Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Mevzuat, (2022). Spor Kulüpleri Yasası, Erişim:20.02.2023, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.7405.pdf>
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022. Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı, Erişim: 08.10.2022, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/Altinci_Bes_Yillik_Kalkinma_Planı-1990-1994.pdf
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022. Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Erişim: 08.10.2022, <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/08/Besinci-Bes-Yillik-Kalkinma-Planı-1985-1989.pdf>
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022. Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı, Erişim: 08.10.2022, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/08/Dorduncu-Bes-Yillik-Kalkinma-Planı_1979_1983.pdf
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022. İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Erişim: 08.10.2022, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/ikinci_Bes_Kalkinma_Planı-1968-1972.pdf
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022. On birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Erişim: 09.10.2022, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/On_Birinci_Kalkinma_Planı-2019-2023.pdf
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022. Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Erişim: 09.10.2022, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/Uzun_Vadeli_Strateji_ve_Sekizinci_Bes_Yillik_Kalkinma_Planı-2001-2005.pdf
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı, Erişim: 08.10.2022, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/08/Yeni-Strateji-ve-Kalkinma-Planı_Ucuncu-Bes-Yil_1973_1977.pdf
- Talas, M. (2011). Sivil Toplum Kuruluşları ve Türkiye Perspektifi. *Türklük Bilimi Araştırmaları* (29), 387-401. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tubar/issue/16970/177312>

TASKK, (2022). Türkiye Aamtör Spor Kulüpleri Konfederasyonu, Erişim:21.02.2023
<https://www.taskk.org.tr/turkiye-amator-spor-kulupleri-konfederasyonu-tarihcesi-icerik-7550>

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (1982). Ağustos 2020.59. Madde, Erişim:20.02.2023,
https://www5.tbmm.gov.tr/yayinlar/2021/TC_Anayasasi_ve_TBMM_Ic_Tuzugu.pdf

Veri Kaynağı, (2023). Spor Kulüpleri, Erişim: 20.03.2023, <https://www.verikaynagi.com/grafik/turkiye-genelinde-spor-kuluplerinin-sayisal-dagilimi/>

TÜRKİYE'DEKİ SPOR KULÜPLERİNİN YAPISININ İNCELENMESİ VE YENİ YASAYA GÖRE DEĞERLENDİRİLMESİ

ÖZ

Günümüzde insanların spor ile ilgili gereksinimlerinin belirlenmesi, spora katkı sağlama, sporu yönetme ve spor yapma ihtiyacının giderilmesi amacıyla gönüllü olarak kurulan spor kulüpleri, sporun geliştirilmesinde önemli kuruluşlardır. Bu çalışmanın amacı, geçmişten bugüne kadar spor kulüplerinin Türkiye'deki yapısının incelenmesi ve yeni yasaya göre değerlendirilmesidir. Bu araştırma literatür taramasına dayalı olarak yapılmıştır. Türk spor yönetiminin en önemli kuruluşlarından spor kulüplerinin yönetimine ilişkin değerlendirme; ilgili kanun, yönetmelik, kalkınma planları ve spor şuaralarından toplanan verilere göre yapılmıştır. Türkiye de spor kulüplerinin tarihsel gelişimi, özellikleri, görevleri, yasal dayanakları ve teşvikleri ele alınmıştır. 22 Nisan 2022 de ortaya çıkarılan "Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları" kanununa araştırmada yer verilmiş ve değerlendirmeler yapılmıştır. Çalışma sonucunda, Türkiye'de Spor Kulüpleri, geçmişten günümüze kadar olan bölümde ülkemize sporcu yetiştiren, sosyal sorumluluk projeleri gerçekleştiren ve spor yapma imkanı veren topluma faydalı olan sivil toplum kuruluşları olarak karşımıza çıkmaktadır. Kalkınma Planları ve Spor Şuaraları'nda spor kulüpleri için yasaya ihtiyaç olduğu ve spor kulüpleri ile ilgili düzenlemelerin yapılması gerektiğine vurgu yapılmıştır. Yeni kanun olan "Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu" nun yapıldığı döneme kadar Spor kulüpleri dernekler yasasına bağlı kalmıştır. Dünyada yaşanan hızlı değişimler, bilim ve teknolojideki gelişmelerle birlikte ihtiyaç ve beklentiler değişmiş ve kulüp yönetimleri de bu değişimden etkilenmiştir. Son yıllarda Türkiye spor yönetim yapısının da sürekli olarak değişim göstermesi spor kulüplerinin gelişiminin aksamasına neden olmuştur. Spor kulüpleri ve spor federasyonları kanunun ortaya çıkarılması ile spor kulüplerinin gelişmesi ve yönetilmesi hususunda önemli bir adım atılmıştır.

Anahtar kelimeler: Türkiye, Spor Kulüpleri, Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu

GİRİŞ

Çağımızın en önemli olgularından biri olan spor, dünyada bir insan hakkı olarak görülmektedir. Örneğin; Olimpik Anlaşma'nın 4. maddesi "Spor yapmak bir insan hakkıdır. Her kişinin gereksinimleriyle doğru orantıda spor yapma imkanına sahip olması gerekir" şeklindedir. Türkiye açısından değerlendirildiğinde de benzerdir. 1982 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'nda 59. maddesinde "Devlet her yaşta Türkiye vatandaşlarının beden ve ruh sağlığını geliştirecek tedbirleri alır, sporun kitlelere yayılmasını teşvik eder, devlet başarılı sporcuyla korur" şeklinde yer almaktadır.

Spor, dünyanın en etkili, en eski ve ulaştığı genişlik düzeyi ile din, politika, kumar ve fuhuş ile birlikte çağımızın en önemli beş toplumsal kurumundan birisi olarak değerlendirilmektedir (Fişek, 1998). Dünya da toplumlarında değişik boyut ve çekici tarafıyla odak noktasında olan spor, büyük ekonomik faydaların yanında, ülkelerin uluslararası alanda tanıtımını sağlamaktadır. Bunun yanında uluslararası ilişkileri de olumlu etkilediği kabul edilmektedir (Sunay, 2017:203). Günümüzde insanların sportif gereksinimlerinin belirlenmesi, spora katkı sağlama, sporu yönetme ve spor yapma ihtiyacının giderilmesi amaçlarıyla, üst düzeyde spor ve amatör sporun geliştirilmesinde Spor Kulüpleri ve Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu geçmişten günümüze gönüllü olarak faaliyetlerini sürdüren önemli kuruluşlar olmuştur. Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu ve Spor Kulüpleri sporun yönetimi noktasında faydalı olmak amacıyla kurulmuş olan organizasyonlardır. Bu organizasyonların sporun yönetilmesinin yanında diğer bir kuruluş amacı da toplumun ihtiyaçlarını karşılamak ve topluma faydalı olmaktır. Spor Kulüpleri 22 Nisan 2022 öncesinde sivil toplum kuruluşları gibi Dernekler Yasasına göre kurulmuştur. Bu nedenle Spor Kulüpleri de Sivil Toplum Kuruluşu olarak kabul edilmiştir.

Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu

Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu (TASKK) 29 Ekim 1980 tarihinde Ankara, Trabzon, Bursa ve Samsun Amatör Spor Kulüpleri Federasyonlarının bir araya gelmesi ile Dernekler Kanunu'na göre kurulmuş en üst düzeyde bulunan organizasyondur. Merkezi Ankara'da bulunmaktadır. TASKK, Türkiye'nin spora hizmet eden en büyük sivil toplum kuruluşudur. Spor kulüplerinin üst kuruluşu olarak illerde Amatör Spor Kulüpleri Federasyonu (ASKF) yer alır. ASKF nin üstünde Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu bulunur. Toplam ASKF sayısı 81'dir. Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği doğrultusunda bir ilde ASKF oluşması için 15 spor kulübünün bir araya gelmesi şartı vardır (TASKK, 2022).

Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu amacı;

- Spor kulüpleri, yöneticiler ve sporcular arasında birlik, beraberlik ve yardımlaşmayı sağlamak,
- Spor kulüplerini her konuda desteklemek, kulüplerin durumlarını düzeltmelerine yardımcı olmak ve iyileştirmek,
- Spor yönetim yapısını oluşturma ve Türk sporunun yüksek düzeye çıkarılmasına katkı sağlamak,

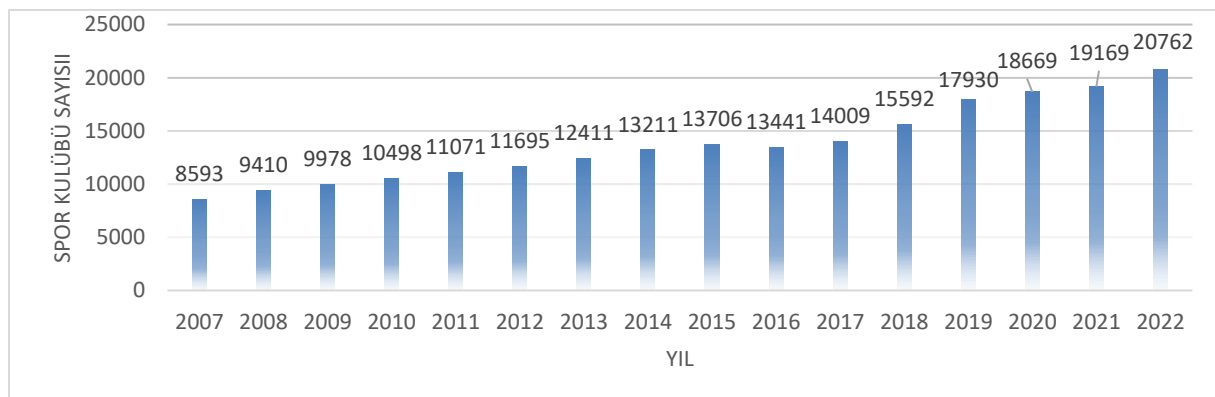
- Devlet kurumları ve tüm gönüllü spor örgütleri ile birlikte çalışmak ve sporda demokratik bir yapı için mücadele etmektir (TASKK, 2022).

Spor Kulüpleri

Spor Kulüpleri belirli kurallara göre kurulmuş (yasalar, sözleşmeler, yönetmelikler, tüzükler vb.), üyelerinin yetki ve sorumlulukları belirlenmiş (başkan, yönetim kurulu, denetim kurulu, üyeler), amatör ve profesyonel spor dallarında topluma hizmet veren, sporcuların spor yapabileceği tesis ve malzemelere sahip olan, üst düzey performans sporcularının yetiştirilmesini amaçlayan özel hukuk kuruluşlarıdır (Durmuş,1999:27).

Öğüt (2019)'e göre üyelerini ve sporcularını aktiviteler ve sağlıklı bir yaşam sürmeleri konularında birleştiren, spor kültürü ve sporun gelişmesini, uygulanmasını ve yaygınlaşmasını teşvik eden önemli spor organizasyonudur. Üyelerinin yetki ve sorumlulukları belli olan, belirli kuralları bulunan, amatör ve profesyonel spor branşları ile topluma hizmet eden, her yaş grubundaki sporculara yönelik tesis, araç ve malzemesi olan, yüksek düzey performans sporcularının yetiştirilmesini de amaçlayan özel hukuk kuruluşlarıdır (Masteralexis, Barr ve Hums, 2005).

Türklerde 1855'te somut ilk kulüp kurma hareketi başlamış ve 17 Mayıs 1903 yılında ilk demokratik organizasyon İstanbul Futbol Birliği ismiyle kurulmuştur. İstanbul Futbol Birliği'ne o zaman 1909 sayılı Dernekler Yasa'sına göre kurulan Fenerbahçe, Galatasaray, Kadıköy, Moda, Elpis, Strugglers, Dark, Yasson spor kulüpleri de üye olmuştur. İstanbul Futbol Birliği'nin bağlı olduğu bir kanun veya taşra yapı yoktur. Birliğe katılan Spor kulüpleri kendi aralarında bir sözleşmeye imza atmışlardır (Ekenci & Serarslan, 1997).

Şekil 1: Türkiye’de Spor Kulübü Sayısı (2007-2022)

Günümüze gelindiğinde Spor Kulübü sayısı geçmişe oranla artış göstermiştir. 2. Kalkınma Planı Dönemi (1968-1972)'nde Türkiye’de 1486 tane Spor Kulübü vardır. 2022 yılında Spor Kulübü sayısı 20.000’in üzerine çıkmıştır. Şekil 1’de 2007 yılından 2022 yılına kadar ülkemizdeki spor kulübü sayıları verilmiştir. 2007 yılından 2015 yılına kadar orantılı bir şekilde artış gösteren spor kulübü sayısı, 2016 yılında yaşanan kriz sebebiyle düştüğü söylenebilir. 31.12.2020 itibarıyla Türkiye de kurulmuş olan spor kulübü sayısı 18.669 dur. Dernekler Yasası’na

göre kurulan spor kulüplerinin asıl amacı kar elde etmek değildir. Spor Kulüpleri gönüllü birliklerdir. Fakat spor kulüplerinin şirketleşme yoluna giderek faaliyetleri sonucunda kar elde ettikleri bilinmektedir.

Günümüzde spor kulüpleri, sporcuların, üyelerin ve teknik ekibin bir hedef doğrultusunda bir araya geldiği organizasyonlardır. Bunun yanında spor kulüpleri sporun bilimsel açıdan öğretilmesini ve uygulanmasını da sağlamaktadır. Spor kulüpleri, dernek ve şirket olarak iki farklı şekilde hizmet edebilmektedir. Dernekler kar amacı gütmeyen gönüllü kuruluşlardır. Şirketler ise tamamen kar amacı olan tüzel kişilerdir (Durmuş,1998).

Spor Kulüplerinin Dernek Şeklinde Yapılanması

Türk Dil Kurumu, “görüşme, konuşma, okuma, spor yapma vb. amaçlarla, yalnız üye olanların toplandıkları yer” şeklinde kulübü tanımlamaktadır. Türk Dil Kurumu spor kulübünü ise “değişik dallarda özellikle gençlerin faaliyetleri için kurulmuş, ilgili devlet kurumuna kayıt ve tescilini yaptırmış olan ve Dernekler Kanunu’na göre yönetilen kuruluş” şeklinde tanımlamıştır.

Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği’ne göre spor kulübü; “Spor faaliyetlerinde bulunmak amacıyla kurularak Genel Müdürlüğe kayıt ve tescilini yaptıran dernekleri” ifade etmektedir (Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi, 2023). Ülkemizde sivil toplum örgütü olarak dernekler statüsünde kurulan spor derneklerinin sayısı İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü verilerine göre toplamda 7438’dir. Türkiye’de bir sivil toplum kuruluşu olarak kurulan spor ile ilgili dernekler sportif alanda önemli bir güç oluşturmaktadır. Bu alanda çalışma yapan tüm spor kulüpleri sivil toplum temelli örgütlenmelerdir. Bu bağlamda futbol, hentbol, basketbol, voleybol vb. tüm branşlarda amatör veya profesyonel spor yapmayı sağlayan tüm spor kulüpleri, topluma fayda sağlayan sivil toplum kuruluşu olarak kabul edilmektedir. Kendi finansal kaynaklarıyla beraber devlet desteği de alarak faaliyetlerine devam etmektedirler. 26 Nisan 2022 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu” na istinaden daha önce 5253 sayılı kanun kapsamında kurulmuş olan Spor Kulüpleri dernek statüsünden çıkarılarak Spor Kulübü Tüzel Kişiliği şeklinde Gençlik ve Spor Bakanlığına devredilmiştir.

Spor Kulüplerinin Şirket Şeklinde Yapılanması

3289 sayılı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü kanunu 24. Maddesine bakıldığında yalnızca futbol spor kulüpleri profesyonel takımlarını, Türk Ticaret kanunu maddelerine göre kurdukları ya da kuracakları şirketlere devredebilecekleri görülmektedir (Ertaş,2005). 5422 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 4. maddesinin j bendi ve 7. maddesinin 8. bendi vergi muafiyetlerini düzenlemektedir. Bu maddelere göre “Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü ile özerk spor federasyonlarına tescil edilmiş spor kulüplerinin idman ve spor faaliyetlerinde bulunan iktisadi işletmeleri ile sadece idman ve spor faaliyetlerinde bulunan anonim şirketler, Beden Terbiyesi Teşkilatı’na dahil derneklere veya kamu idare ve müesseselerine ait idman ve spor müesseseleri ile sadece idman ve spor faaliyetlerinde bulunan anonim şirketlerin” kurumlar vergisinden muafır şeklinde belirtilmiştir. Yine “Anonim

şirketler, Beden Terbiyesi Teşkilatının yayınlayacağı tüzük ve genelgeler çerçevesinde idman ve spor faaliyetlerinde bulunacaklar, bunun dışında herhangi bir faaliyette bulunmayacaklardır. Bu şartların ihlali halinde muafiyetten yararlanmaları mümkün olamayacaktır” şeklinde yer almaktadır.

Türkiye’de şirketleşmeye giden kulüplere bakıldığında Malatya Spor, Türkiye’de futbol kulüpleri arasında şirketleşen ilk spor kulübüdür. İstanbulspor’un futbol şubesi İstanbulspor Faaliyetleri ve Ticaret A.Ş.’ye devredilmiştir. 1996-1997 sezonunda Çanakkale Dardanelspor şirketleşerek “Dardanel Spor Faaliyetleri Anonim Şirketi” halini almıştır. 1998 yılında şirketleşen Karşıyaka Spor Kulübü “Karşıyaka Spor Hizmetleri ve Ticaret A.Ş.” adını almıştır. 1998 yılında Adanaspor şirketleşerek “Adanaspor Spor Faaliyetleri Anonim Şirketi” adını almıştır. Vanspor yine şirketleşen spor kulüplerinden bir tanesidir ve sınır ticaretinden ve işletilen restoranlardan elde edilen gelirleri kulübe aktarmıştır. 1998 yılında Göztepe Spor Kulübü’nün futbol şubesi şirketleşmiş, “Göztepe Spor Hizmetleri ve Ticaret A.Ş.” adını almıştır (Günüşiği Gazetesi, 2009). Bu şekilde profesyonel futbol spor kuruluşlarının ticaret şirketi şeklinde örgütlenmesine izin verilmiştir. Profesyonel futbol dışında kalan amatör futbol dâhil diğer hiçbir kulübün ticari bir şirket şeklinde örgütlenmesine müsaade edilmemiştir.

KALKINMA PLANLARINDA SPOR KULÜPLERİ

İlkeler, Tedbirler ve Politikalar

II. Kalkınma Planı (1968-1972)

Spor kulüplerinin; farklı spor branşlarında amatör faaliyet göstermelerine ve çok sayıda bireyin spor ve kültür etkinliklerine aktif olarak katılmasına olanak sağlayacak kuruluşlar haline gelmeleri teşvik edilecektir. Spor kulüplerinin içinde buldukları şartların, ilkelerin ışığında değiştirilmesi ve kulüplerin, memleket sporunun kalkınması için yaygın spor ve sosyal faaliyetleri geliştirir niteliğe kavuşturulmaları zorunludur. Bu amaçla kulüplerin mevcut varlıklarının hisselerle bölünerek üyelerine devri, böylece elde edilen kaynağın yeni tesisler yapımı için kullanılması sağlanacaktır. Hisse senedi sahiplerine sağlanacak, kulübün tesis ve faaliyetlerinden yararlanmadaki avantajlar bir teşvik unsuru olacaktır. Bu düzenin kurulması, üyelerin kulübün yönetimi ile ilgilenmelerini artıracak ve kulüp faaliyetleri genişleyecektir. Spor Kulüplerinin planları ve amaçlarını gerçekleştirmeleri için uygun yatırımlarına yönelik uzun vadeli, düşük faizli kredi olarak Spor-Toto fonları sağlanacaktır. Spor kulüpleri sosyal ve kültürel alanlarda çalışmalar yapmaya teşvik edilecek, faaliyetlerini çok fazla sayıda spor branşına yöneltmelerine yönelik desteklenecek (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

III. Kalkınma Planı (1973-1977)

Spor kulüplerinin faaliyetleri ile ilgili hukuk değişiklikler ve düzenlemeler gerçekleşinceye kadar, spor kulüplerinin sosyal ve kültürel alanlarda da çalışmalar yapmaları teşvik edilecek ve kulüplerin amatör faaliyetini artırıcı yönde tedbirler alınacaktır. Devlet’in her türlü özendirme tedbirleri yalnız amatör kulüpler için uygulanacak, sporun

gelişmesini engelleyen profesyonellik teşvik edilmeyecektir. Kamu kuruluşlarına bağlı olan profesyonel kulüpler amatör olarak faaliyet gösterecektir (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

IV. Kalkınma Planı (1979-1983)

Kamu eliyle yapılacak ve yapılmış olan spor tesislerinin spor kulüplerine kiralanması hususu tekrar değerlendirilecek ve tesislerin kısa süreli kiralanması ve güne uygun fiyatlandırması sağlanacaktır. Profesyonel futbol şubesi bulunan amatör spor kulüplerinin, kuruluşu ve yönetimi tekrardan incelenecek, uygulamadaki aksaklıklar ortadan kaldırılacak, profesyonelliğin amatör sporu engellemesinin önüne geçilecektir. Bunun yanı sıra amatör spor kulüplerinin profesyonel spor şeklinde faaliyet gösteren şubeleri dernek statüsünden çıkarılacak, şirket statüsüne geçmeleri sağlanacaktır. Gerekli girişimlerle, amatör spor kulüplerinin amatör faaliyetleri desteklenecektir. Kamu kuruluşlarına dayalı profesyonel futbol kulüplerinin amatörlüğe dönüşmesi sağlanacaktır (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

V. Kalkınma Planı (1985-1989)

Amatör spor teşvik edilecek ve Beden eğitimi ve spor yaygın hale getirilmeye çalışılacak. Amatör sporda hedeflenen düzeye ulaşılabilmesi için, uluslararası düzeyde başarı sağlayacak sporcuların yetiştirilmesine ağırlık verileceği ve geleneksel spor dallarının geliştirileceği ifade edilmiştir (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

VI. Kalkınma Planı (1990-1994)

Spora ilişkin mevzuat düzenlenecek, profesyonelliğe uygun olan branşlarda, profesyonel spor teşvik edilecek. Her yaş grubunda bireylerin izleyici durumundan çıkarılarak aktif spor yapmalarına olanak sağlanacak ve amatör sporda üst düzey seviyede başarılı sporcuların yetişmesi ve desteklenmesine önem verilecek (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022)

VIII. Kalkınma Planı (2001-2005)

Spor tesisleri ve etkinliklerinin, spor elemanının hizmet içi eğitimleri, idari ve mali bakımdan bağımsız olan spor kulüplerine, federasyonlar ve mahalli idarelerce yapılmasına ve işletilmesine olanak verilecek, kamu görevi ise yönlendirmek, teşvik etmek, denetlemek ve alanda ortaya çıkan bilimsel ve teknolojik yeniliklerine uyum sağlamak olacaktır. Kulüp ve federasyonların kurumsallaştırılması sağlanacak ve bu kurumların kendi kendini finanse eden bir yapıya ulaşmaları sağlanacaktır. Tüm okullara bir beden eğitimi ve spor öğretmeni, her kulübe eğitimli bir spor yöneticisi, her spor branşında ve her kulüpte eğitimli antrenörlerin istihdamı ve spor alanlarının sayısının artırılmasını sağlayacak teşvikler yapılacak ve yönlendirmeler yapılacaktır (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

XI. Kalkınma Planı (2019-2023)

Spor eğitimi, okul öncesinden başlayarak ilk ve ortaöğretim kademelerinde yaygınlaştırılacak, okul spor müsabakaları faaliyet çeşitliliği ile okul spor kulübü sayısı artırılarak çocukların farklı spor branşlarına yönlendirilmesi sağlanacaktır. Okul ve mahalle spor kulüplerinin dijital ortama verileri aktarılacak. Bu şekilde kulüpleri izleme ve değerlendirme işlemleri daha kolay yapılacak ve performans verilerinin sağlanması yapılacaktır (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

Gelişmeler

II. Kalkınma Planı (1968-1972)

Spor Kulüpleri Türkiye’de iki şekilde kurulmuştur. Beden Terbiyesi Kanununa bağlı kurulan kulüpler, resmi kurumlara bağlı olan kulüpleri, teşkilatça kurulmuş olan gençlik kulüplerini, özel kurumlara ait gençlik kulüplerini ve ordu spor güçlerini kapsar. Cemiyetler Kanununa bağlı kurulan kulüpler ise, ihtisas kulüpleri ve gençlik spor kulüpleridir. Türkiye’de 1966 yılında 1486 spor kulübü yer almaktadır. Bu kulüplerin büyük kısmını imkanları sınırlı olan, tesisleri ve kulüp idari binası olmayan kulüpler oluşturmaktadır. Bu kulüpler 160 000 in üzerinde kayıtlı sporcuya sahiptir. Sporcuların aktif durumda olup olmadıkları belli değildir ama tescil edilmiş sporculardır. İmkanları daha iyi kuruluşlar, genel olarak profesyonel futbol şubesi olan kulüplerdir. Sporcu yetiştirmeyen bu kulüplerin futbol dışındaki spor branşlarına ilgileri yeterli değildir. Bu nedenle sporcu yetişmemektedir. Kulüplerin başarısı belli bir spor branşında alınan sonuçlarla ölçülmesi bu kulüplerin diğer fonksiyonlarına yeterli ilgiyi göstermedikleri sonucunu doğurmaktadır. Bu kulüplerin bütçelerinin yüzde 80’ninin personel gideri olmasına neden olmaktadır (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

III. Kalkınma Planı (1973-1977)

Uygar ülkelerde sporcu kaynağı, eğitim kurumları ve spor kulüpleridir. Türkiye’de eğitim kurumları sporcu yetiştirmede yeterli bir kaynak olamamaktadır. Spor kulüplerinin gelişimi de diğer ülkelerdeki örneklerinin aksi yönde olmuş, bunların tüm kişilerin spor yapması için kurulmaları gerekirken tam aksine küçük bir azınlığın spor yaptığı ve fakat büyük bir kitlenin taraftar ve seyirci olarak ilgilendiği kuruluşlar halinde gelişmişlerdir. Temelde sporcu kaynağı çeşitli düzeylerdeki eğitim kurumları ve spor kulüpleridir. Ancak, Türkiye’de eğitim kurumları sporcu yetiştirmede yeterli bir kaynak olamamıştır. Spor kulüpleri toplumun tüm kesimlerinin spor yapmalarına olanak sağlamak için kurulmaları gerekirken, tersine, küçük bir azınlığın spor yaptığı, büyük bir kitlenin de seyirci olarak ilgilendiği kuruluşlar biçiminde gelişmişlerdir (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

VII. Kalkınma Planı (1996-2000)

Spora ayrılan kaynakların artırılması, tesislerin rasyonel kullanılması, sporla ilgili insan gücü ihtiyaçlarının karşılanması, yeni bir yapılanmaya gidilmesi, özel sektörün, mahalli idarelerin ve spor kulüplerinin aktif hale gelmesi ve katkısının artırılması gereksinimi devam etmektedir (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

X. Kalkınma Planı (2014-2018)

Spor alanında; tesis sayısında, lisanslı sporcu, antrenör ve kulüp sayılarında önemli gelişmeler sağlanmış, spor federasyonlarının statüsü güçlendirilmiş ve hizmet sunumunda etkinliği artırmak amacıyla merkez ve bağlı teşkilatlar yeniden yapılandırılmıştır. 2006-2012 döneminde amatör spor branşlarında görevli antrenör sayısı 3,2 kat artarak 156 bine, bu branşlarda kayıtlı lisanslı sporcu sayısı yüzde 98 artışla 3,5 milyona ve spor kulübü sayısı yüzde 55 artarak 11 bin 695'e ulaşmıştır (Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022).

SPOR ŞURALARINDA SPOR KULÜPLERİ

Kararlar

I. Spor Şurası (1946)

Profesyonelliğin beynelmilel federasyonların telakki, nizam ve talimatnamelerine uygun olarak Türk sporuna girmesi, Türk futbol takımlarında yalnız dahili ve resmi maçlarda öğretici vasfa haiz bir yabancı elemanın yer alması. Kulüplerde beden eğitimi öğretmenlerinden yararlanılmalı, başarılı kulüplere yardım teşviki yapılmalıdır (Milli Eğitim Bakanlığı, 2022).

II. Spor Şurası (1961)

Amatör Spor Kulüpleri teşkilatça müsaade edilecek her branşta profesyonel sporcu veya takım bulundurabileceklerdir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2022).

IV. Spor Şurası (1990)

Spor kulüpleri kuruluş, işleyiş ve denetiminin siyasi partiler, sendikalar kanunları gibi ayrı bir kanunla düzenlenmesi ve Spor kulüplerimize, özürhüklerin spor yapabilecekleri dallarda spor yapabilmeleri için destek sağlanması maddeleri yer almaktadır (Dergipark, 2022).

V. Spor Şurası (1999)

Spor kulüplerinin Genel Müdürlüğün kontrolünde ve kuruluş amaçlarına uygun faaliyet gösterip göstermediklerini ve Genel Müdürlük bütçesinden yapılan yardımların spor kulüplerinin amacı doğrultusunda harcanıp harcanmadığının denetlenebilmesine imkan verecek bir oluşuma gidilmeli. Sporcu, eğitici ve öğretici

yetiştirilmesine önem verilerek spor kulüplerinin uluslararası normlarla kabul edilen düzeyde geliştirilmesi ve faaliyete uygun hale getirilmesi sağlanmalı. Şirketleşme ve sponsorlukla ilgili esaslara önem verilmeli. Yasanın çağdaş biçimde düzenlenmesi ve çeşitli gerekçeler ileri sürülerek sık sık değiştirilmesine imkan vermeyecek şekilde çağdaş biçimde düzenlenmesi. Spor Kulüplerinin eğitim ağırlıklı faaliyet gösterebilmelerine imkan verilmeli (Milli Eğitim Bakanlığı, 2022).

VI. Spor Şurası (2008)

Spor kulüplerinin üye ve kurucularında aranan gerekli şartlara ilaveten, yönetim kurulu üyelerinde 6 ay ve üzeri hak mahrumiyeti alanlara yönetici olmama şartı getirilmelidir. Yönetim kurulunun Genel Kurulda ibra edilmemesi veya yapılan denetim sonrasında kamu davası açılıp mahkumiyet almaları halinde kulüp yönetiminde bir daha görev almamaları sağlanmalıdır. Spor kulüplerinin genel kurulda seçilen yönetim kurulu üyeleri, kulüpleri denetleyen birimin vereceği ilk hizmet içi seminerine katılarak yöneticilik formasyonu almaları zorunlu olmalıdır. Spor kulüpleri alt yapılarında minikler kategorisinde çalıştırıcılık yapacak antrenörlerde eğitimci formasyonu aranmalı ve çalışmalar oyun formatında yapılmalı. Spor kulüplerinde okul, aile ve kulüp iş birliğine dayalı tedbirler artırılmalıdır. Dernekler yasası dışında spor kulüpleri yasası oluşturulmalıdır. Kulüplerin dengesiz harcamaları ve borçlarının önüne geçilmesi amacıyla spor üst kuruluna bağlı denetleme kurulu oluşturulmalı. Federasyonlar kulüplere aynı ve nakdi destek olmalıdır. Kamu kurum ve kuruluşları, spora her zaman destek vermelidir. Ayrıca ligleri olmayan spor branşlarında kulüp açarak liglerin oluşmasına ön ayak olmalı ve katkıda bulunmalıdır. Üniversiteler sporun içinde daha fazla yer almalıdır. Üniversiteler için spor ligleri oluşturulmalı ve sporculara yönelik burs sistemi ortaya konmalıdır. Kulüp yöneticilerinin maddi destekleriyle yürütülen kulüp yapısının değiştirilmesi, bütün üyelerinin (kulüp üyeleri ve yetişkin sporcu üyeler) maddi desteği ile yürütülen bir yapıya dönüştürülmelidir (Milli Eğitim Bakanlığı, 2022).

SPOR KULÜPLERİ VE SPOR FEDERASYONLARI KANUNU (Yeni Yasa)

Amaç ve Kapsam

Bu Kanunun amacı; "Spor kulüpleri, spor anonim şirketleri ve spor federasyonlarının kuruluşu, organları, üst kuruluş oluşturmaları, gelir ve giderleri, bütçe ve harcama esasları, görev, yetki ve sorumlulukları, denetimleri, bunlara yapılacak her türlü desteğin şekil ve şartları ile bunlara ilişkin diğer hususlara dair usul ve esasları düzenlemektir".

Tanımlar

i) Spor anonim şirketi: "Bir spor kulübünün bağlı ortaklığı ya da iştiraki olarak kurulan ya da spor kulübünden bağımsız olarak 13/1/2011 tarihli ve 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununa göre kurulan ve spor faaliyeti gerçekleştirmek amacıyla Bakanlığa tescilini yaptıran anonim şirketi" dir.

ö) Spor kulübü: "Bakanlık ve spor federasyonlarının faaliyetlerine katılmak amacıyla Bakanlığa tescilini yaptıran özel hukuk tüzel kişilerini".

k) Spor kulübü yöneticisi: "Spor kulübü yönetim kurulu üyeleri ile yönetim kurulunca kendisine spor kulübünün yönetimi veya temsili görevi verilmiş gerçek veya tüzel kişiyi",

Spor Kulüpleri Kuruluş ve Tüzel Kişiliğin Kazanılması

(1) "Spor kulüpleri, spor faaliyetlerine katılmak amacıyla gerçek veya tüzel en az yedi kişi tarafından kurulur".

(2) "Spor kulübü kurmak için kuruluş bildirim, tüzük ve gerekli diğer belgelerle birlikte Bakanlığa başvuruda bulunulur".

(3) "Kuruluş bildirim ve belgelerin doğruluğu ile kulüp tüzüğü Bakanlık tarafından altmış gün içinde dosya üzerinden incelenir. Kuruluş bildirim, tüzük ve kurucuların hukuki durumlarında mevzuata aykırılık veya noksanlık tespit edildiği takdirde bunların giderilmesi veya tamamlanması derhâl kuruculardan istenir. Bu istemin tebliğinden başlayarak en geç altmış gün içinde belirtilen noksanlık tamamlanmaz veya mevzuata aykırılık giderilmezse başvuru Bakanlık tarafından reddedilir".

(4) "Kuruluş bildirim, tüzük ve diğer belgelerde mevzuata aykırılık veya noksanlık bulunmaz ya da bu aykırılık veya noksanlık süresinde giderilmiş bulunursa spor kulübü Bakanlık tarafından spor kulüpleri siciline tescil edilir ve bu tescille tüzel kişilik kazanır".

(5) "Spor kulübünün tüzüğünde; spor kulübünün adı, amacı, gelir kaynakları, üyelik koşulları ve organları ile geçici yönetim kurulunun yer alması zorunludur".

(6) "Kuruluş bildirim, tescilin şartları ve tüzüğün içeriği ile gerekli belgelere ilişkin diğer hususlar Bakanlık tarafından çıkarılacak yönetmelikle düzenlenir".

Spor Faaliyetlerine Katılım

(1) "Spor kulüplerinin bir spor dalında faaliyetlere katılabilmesi, bu spor dalının bağlı olduğu spor federasyonu tarafından tescil edilmesine bağlıdır. İlgili spor dalı tescilleri, spor federasyonları tarafından ayrıca Bakanlığa bildirilir".

(2) "Tescilin yapılması, başvuru şekli ve gerekli belgelere ilişkin usul ve esaslar, ilgili spor federasyonunun talimatları ile düzenlenir".

Spor Kulüplerinin Organları

(1) "Spor kulüplerinin zorunlu organları; 'Genel Kurul', 'Yönetim Kurulu' ve 'Denetim Kurulu' dur".

(2) “Spor kulüpleri; disiplin, divan, bilim ve sağlık, eğitim, mali, sicil, basın ve halkla ilişkiler ve benzeri amaçlarına uygun başka organlar oluşturabilir. Ancak bu organlara zorunlu organların görev, yetki ve sorumlulukları devredilemez”.

(3) “Spor kulüpleri, genel kurulca yapılan seçimi izleyen otuz gün içinde yönetim kurulu, denetim kurulu ve varsa spor kulübünün diğer organlarına seçilen asıl ve yedek üyelerine ilişkin bilgi ve buna ilişkin dayanak belgeleri Bakanlığa bildirmekle yükümlüdür. Spor kulüplerinde okul, aile ve kulüp iş birliğine dayalı tedbirler artırılmalıdır. Dernekler yasası dışında spor kulüpleri yasası oluşturulmalıdır. Kulüplerin dengesiz harcamaları ve borçlarının önüne geçilmesi amacıyla spor üst kuruluna bağlı denetleme kurulu oluşturulmalı”.

Spor kulüplerine üye olma

(1) “Fiil ehliyetine sahip kişiler, spor kulüplerine üye olma hakkına sahiptir. Üyelik başvurusu yazılı olarak yapılır ve kulüp yönetim kurulunca otuz gün içinde karara bağlanır. Sonuç, başvuru sahibine yazılı olarak bildirilir. Başvurusu kabul edilen üye, bu amaçla tutulacak deftere kaydedilir”.

(2) “Üyelik için ilgili mevzuat veya tüzükte aranan nitelikleri sonradan kaybedenlerin üyeliği kendiliğinden sona erer”.

(3) “Üyelik başvurusu, tüzükte gösterilen sebepler dışında ancak haklı sebeple reddedilebilir”.

Genel kurul, yönetim kurulu ve denetim kurulu

(1) “Genel kurul, yönetim kurulu ve denetim kurulunun oluşumu, toplanması, görev ve yetkileri, tutulacak defterler ile kararları hakkında 22/11/2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medeni Kanunu ve 4/11/2004 tarihli ve 5253 sayılı Dernekler Kanunu’nun ilgili hükümleri uygulanır”.

(2) “Spor kulüpleri tarafından tutulacak defter ve kayıtlar ile ilgili usul ve esaslar yönetmelikle düzenlenir”.

Spor Kulüpleri 22 Nisan 2022 tarihine kadar Dernekler Yasasına göre kurulmuşlar ve faaliyetlerini sürdürmüşlerdir. Spor kulüpleri ile ilgili yasalara ihtiyaç olduğu ve spor kulüpleri ile ilgili düzenlemelerin yapılması gerektiği Kalkınma Planları ve Spor Şuraları’nda vurgulanmıştır. Uzun süren çalışmalar sonucunda Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu 2022 yılında TBMM’de kabul edilmiştir. 26 Nisan 2022 tarihli Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren “Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu” na istinaden daha önce 5253 sayılı kanun kapsamında kurulmuş olan Spor Kulüpleri dernek statüsünden çıkarılarak Spor Kulübü Tüzel Kişiliği kazanarak Gençlik ve Spor Bakanlığına devredilmiştir. Bu kanun, Spor kulüpleri, spor anonim şirketleri ve spor federasyonlarının kurulması, yapısı, üst kuruluş oluşturmaları, gelir ve giderleri, bütçe ve harcama esasları, görevleri, yetkileri ve sorumluluklarını, denetimleri, kulübe, şirkete veya federasyona yapılacak her türlü yardımın şekil ve ilkelerine yönelik hususlara dair usul ve esasları düzenlemektedir. Araştırmada Spor Kulüpleri ve Spor

Federasyonları Kanunu'nun bir bölümüne yer verilmiştir. Günümüzde Spor Kulüplerinin kurulması, işleyişi ve yönetimi ile ilgili süreç bu kanun doğrultusunda gerçekleşmektedir.

SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

İnsanların spor ile ilgili gereksinimlerinin belirlenmesi, spora katkı sağlama, sporu yönetme ve spor yapma ihtiyacının giderilmesi amacıyla gönüllü olarak kurulan spor kulüpleri sporun geliştirilmesinde önemli kuruluşlardır. Bu çalışmanın amacı, geçmişten günümüze spor kulüplerinin yapısının incelenmesi ve yeni yasaya göre değerlendirme yapmaktır. Spor Kulüpleri ile ilgili Kalkınma Planları ve Spor Şuraları incelendiğinde çok önemli gelişme ve kararların da alındığı görülmektedir. Türkiye'de 1946 yılında yapılan 1. Spor Şurası incelendiğinde Spor Kulüpleri'nde beden eğitimi öğretmenlerinden faydalanılması gerektiği, futbol takımlarında bir yabancı olabileceği, profesyonel sporun Türk sporuna girebileceği ve kulüplere yardım edileceği vurgulanmıştır. Yine 1961 yılında yapılan 2. Spor Şurası'nda Amatör Spor Kulüplerinin profesyonel takım ve sporcu bulundurabileceği kararları dikkat çekmektedir.

1968-1972 dönemine denk gelen 2. Kalkınma Planı'nda ise; Spor kulüplerinin amatör faaliyet göstermeleri ve insanların sportif ve kültürel etkinlik düzenlemeleri için teşvik edileceği belirtilmiştir. Herkes için spor anlayışının temelleri atılmıştır. Memleket ve yaygın sporun, sosyal faaliyetlerin geliştirilmesini öngören ve spor kulüplerinin faaliyetlerini düzenleyen ilke, tedbir ve politikalar belirlenmiştir. Bu dönem Türkiye'de 1486 spor kulübünün olduğu bilinmektedir. Tesislerin dahi olmadığı kulüplerde kayıtlı sporcu sayısı 160.000 bin üzerindedir. İmkani olan kulüpler profesyonel futbol şubesi olan spor kulüpleridir.

3.Kalkınma Planı (1973-1977)'nda belirtilen en önemli ilke ve tedbir Devlet'in amatör sporu desteklemesi ve kamu kurumlarına bağlı profesyonel kulüpler amatör olarak faaliyet göstermesidir. Gelişmiş ülkelerde sporcu yetiştirmenin kaynağı okullar ve spor kulüpleridir. Fakat eğitim kurumları sporcu kaynağında yetersiz bulunmuş sadece belli bir sınıfın spor yaptığı belirtilmiştir. Bu plan döneminde de herkesin spor yapma hakkı olduğu temel politika olarak söylenebilir.

4.Kalkınma Planı(1979-1983)'nda tesislerin yetersiz olması nedeniyle kiralama yoluna gidileceği, profesyonelliğin amatör spora engel olmasının önüne geçileceği ve kamuya bağlı profesyonel futbol kulüplerinin amatöre dönmesinin sağlanacağı belirlenen ilke ve tedbirler arasındadır. 5. Kalkınma Planı (1985-1989) döneminde; Beden Eğitimi ve Spor'un yaygınlaşması, amatör sporun teşvik edilmesi, geleneksel spor dallarının geliştirilmesi gerektiği ve dünyada mücadele edecek sporcuların yetiştirilmesi kararları alınmıştır.

6. Kalkınma Planı (1990-1994)'nda insanların sporu izlemekten çok spor yapması imkanı verileceği, uluslararası sporcu yetiştirileceği, destekleneceği ve sporla ilgili mevzuat düzenleme kararları alınmıştır. Paralel olarak 1990 yılında yapılan 4. Spor Şurası'nda Spor Kulüplerinin işleyiş ve denetiminin yeni bir yasa ile düzenlenmesi gerektiği belirtilmiştir. 7. Kalkınma Planı (1996-2000) gelişmelerine bakıldığında Spor Kulüplerinin rolünün ve katkısının artırılması gerektiği vurgulanmıştır. Bu dönemde yapılan 5. Spor Şurası (1999)'nda Spor Kulüplerine yönelik olarak

Genel Müdürlük'ten yapılan yardımların denetiminin sağlanması için bir yapıya ihtiyaç olduğu, Spor Kulüplerinin uluslararası ilkelere uygun geliştirilmesi gerektiği ve faaliyetlerini uygun hale getirmesi gerektiği, şirketleşme ve sponsorluğa önem verilmesi gerektiği vurgulanmıştır. Ayrıca bir Spor Kulüpleri kanununa ihtiyaç olduğu belirtilmiştir.

8.Kalkınma Planı (2001-2005)'nda kulüp ve federasyonların kurumsallaşması ve kendini finanse eden bir yapıya dönüşmesinin destekleneceği belirtilmiştir. Tüm okullara bir beden eğitimi öğretmeni, her kulübe bir spor yöneticisi ve antrenörün istihdam edileceği kararları alınmıştır. 2008 yılında yapılan 6.Spor Şurası'nda Spor Kulüplerinin dernekler yasasından çıkarılması açıkça belirtilmiştir. Spor Kulüplerinin kontrolsüz harcamalarının önüne geçilmesi için spor üst kurulu bünyesinde denetleme kurulunun oluşması gerektiği ifade edilmiştir.

10.Kalkınma Planı (2014-2018)'nda spor alanında tesisleşme, lisanslı sporcu, antrenör ve kulüp sayısında önemli gelişmelerin sağlandığı görülmektedir. Merkez teşkilatının yeniden yapıldığı belirtilmiştir. 11.Kalkınma Planı (2019-2023)'nda ise sporun okul öncesinden başlatılması, okul spor maçları faaliyet çeşitliliğinin arttırılacağı, çocukların farklı spor branşlarına yönlendirilmesinin sağlanacağı, okul ve mahalle spor kulüplerinin dijital ortama uyumunun sağlanacağı ve bu şekilde kulüplerin daha kolay değerlendirilebileceği performans göstergelerinin doğrulanabileceği belirtilmiştir.

2012 yılında Gençlik ve Spor Bakanlığı, Spor Kulüplerinin Dernekler yasasından çıkarılması için, Spor kulüpleri Yasası tasarısı çalışmalarına hız vermiştir. 2003 yılında yapılan Meclis Araştırması Komisyonu Sonuç Raporu bu yasanın taslağının temelini oluşturmaktadır. Komisyon Raporu: Spor Kulüpleri dernek statüsünden kesinlikle çıkarılmalıdır. Spor Kulüplerinin tüm gelir ve giderlerini kayıt altına alınması gerekmektedir. Anonim şirket ya da kendisine özgü yeni bir şirket şeklinde yapılanması sağlanmalı sonucuna ulaşılmıştır. Rapor sonucuna paralel olarak Dernekler Yasası'yla ilerlemenin yanlış olduğu belirtilmiştir. Yönetim ve denetim açısından sıkıntı olacağı ve bu şekilde spor kulüplerinin sürdürülebilir olmayacağı öngörülmüştür. 2022 kadar tüm yapılan çalışmalara rağmen bir türlü spor kulüplerinin beklediği yasa yürürlüğe girmemiştir.

2008 yılında gerçekleştirilen 6. Spor Şurası'nda yasa çalışmalarına başlanmış ve sporun hukuki boyutunun önemine vurgu yapılmıştır. Bu Şura'da, spor hukuku ilk defa masaya yatırılmış ve Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce yasa çalışmaları yürütülmüştür. 2008 yılında başlayan yasa çalışmaları bir taslak metne dönüşmüş ancak yasalaşma gerçekleşmemiştir. 2014 yılında gerçekleşen toplantılardan sonra Türkiye Futbol Federasyonu tarafından yasa çalışmalarının yürütülmesi kararı alınmıştır. Gençlik ve Spor Bakanlığı ve Türkiye Futbol Federasyonu çalışanları spor kulüpleri yasasına ilişkin taslak metin üzerinde çalışmış buna yönelik toplantılar gerçekleştirmiş ama yasalaşma olmamıştır. 2017 yılında İçişleri Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı ve Adalet Bakanlığı ile Sermaye Piyasası Kurulunun görüşleri alınmıştır. Çalışmalara Gençlik ve Spor Bakanlığı kaldığı yerden devam ettirmiş ve fakat Spor Kulüpleri yasa tasarısı 2017 yılında TBMM gündemine gelmemiştir.

2020 yılında Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Çalıştay; Gençlik ve Spor Bakanlığı'nın öncülüğünde yapılmıştır. 91 spor federasyonu ve 175 spor kulübü yöneticisi, 13 komite ve birlik yöneticisi, 35 basın temsilcisi,

Gençlik ve Spor Bakanlığı temsilen 95 kişi ve kuruluşların temsilcileri katılmıştır. Çalışmaya iştirak eden spor kulübü ve spor federasyonu yöneticileri spor kulüpleri ile spor federasyonlarına ilişkin bir yasaya ihtiyaç duyulduğunu tekrar vurgulamıştır. Spor kulüplerinin dernekler kanuna bağlı olmasının güncel sorunlara çözüm olmadığı özellikle belirtilmiştir. Sorunlarının ortadan kaldırılması amacıyla yeni bir yasaya ve yaptırımlara ihtiyaç olduğu belirtilmiştir. Spor federasyonları da yasadan kaynaklı sorun yaşadıklarını ve çözüm üretemediklerini ifade etmiştir. Bu doğrultuda daha önce yapılan çalışmalar sadece spor kulüplerine yönelikken bu çalıştay sonrası spor federasyonları da yasa taslağı bünyesine alınmıştır.

Çalıştay sonrası Türk sporunun mevcut durum analizi ve geleceğe yönelik stratejileri belirlemek için sonuç raporu hazırlanmıştır. Bu bağlamda, ilk önce Gençlik ve Spor Bakanlığı hukukçuları tarafından yasaya yönelik ön çalışma yapılmıştır. Daha sonra Spor Kulüpleri, Kulüpler Birliği ve Spor Federasyonlarının görüşleri alınarak, oluşturulan taslak metin düzenlenmiştir. Spor Kulüpleri yasası taslak metni Adalet Bakanlığı, İçişleri Bakanlığı, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanlığı, Ticaret Bakanlığı ve Sermaye Piyasası Kurulu ve kamu kurumlarının görüşlerine sunulmuş. Kamu kurumlarından gelen görüşler neticesinde taslak metinde düzenlemeler gerçekleştirilmiştir. Son hali ile spor kulüplerinin ve spor federasyonlarının görüşleri tekrar alınmıştır. 2021 yılında Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonlarından gelen uygun olan görüşler yasa metnine eklenmiştir. Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Yasası taslak metni Cumhurbaşkanı Yardımcısı başkanlığında yapılan toplantıda sunulmuştur.

2022 yılında TBMM bünyesinde yürütülen çalışmaların ardından ortaya çıkan yasa taslağı milletvekilleri tarafından Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanun teklifi (Esas No: 2 / 4331) şekline getirilmiş 24/3/2022 tarihinde TBMM'nde arz edilmiştir. Kanun teklifi Milli Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonunda 30/3/2022 tarihinde görüşülerek ve kanun metni üzerinde yapılan düzenlemelerle kabul edilmiştir. TBMM Genel Kurulu'nda Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Teklifi, 22.04.2022 tarihinde kabul edilerek yasalasmıştır (Gençlik ve Spor Bakanlığı,2023).

ÖNERİLER

Türkiye'nin en önemli spor organizasyonlarından birisi spor kulüpleridir. Araştırma sonuçlarına göre spor kulüplerinin ayakta durabilmeleri, hedef kitleye ulaşabilmeleri, başarılarını devam ettirebilmeleri ve strateji geliştirebilmeleri için girişimci ve yenilikçi bir yönetim anlayışına sahip olmaları gerekmektedir. Bu kapsamda Spor Kulüpleri hedef kitleye daha kolay ulaşabilmek için sporcu yetiştirmek, yetiştirdiği sporcu büyük kulüplere ve milli takımlara göndermek durumundadır çünkü bu kulüpler için bir prestij kaynağı olmaktadır. Çalışma sonucunda literatürden toplanan ikincil veriler bir bütün olarak değerlendirildiğinde, 22 Nisan 2022 tarihli yeni yasanın çıktığı döneme kadar Spor kulüpleri dernekler yasasına bağlı kalmış ve bu süreçte yönetim ve denetim hususunda olumsuz etkilenmiştir. Halbuki geçmişten itibaren spor kulüpleri ile ilgili yasaya ihtiyaç olduğu ve spor kulüpleri ile ilgili düzenlemelerin yapılması gerektiğine vurgu yapılmıştır. Dünyada yaşanan hızlı değişimler, bilim ve teknolojideki gelişmelerle birlikte ihtiyaç ve beklentiler değişmiş kulüp yönetimleri de etkilenmiştir. Son yıllarda Türkiye spor yönetim yapısının sürekli değişim göstermesi spor hizmetlerinin de gecikmesine neden

olmuştur. Spor kulüpleri ve spor federasyonları kanununun ortaya çıkarılması ile spor kulüplerinin gelişmesi ve yönetilmesi hususunda önemli bir adım atılmıştır.

Etik Metni

Bu makalede dergi yazım kurallarına, yayın ilkelerine, araştırma ve yayın etiği kurallarına, dergi etik kurallarına uyulmuştur. Makale ile ilgili doğabilecek her türlü ihlallerde sorumluluk yazarlara aittir.

Yazarların Katkı Oranı Beyanı: Bu çalışmada araştırmacıların katkı oranları şöyledir: 1. Yazar (%40), 2. Yazar (%30) ve 3. Yazar (%30).

KAYNAKÇA

5422 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu. T.C. Resmi Gazete, 7229, 10 Haziran 1949.

Coşkun, M. (2006). Süreklilik ve Kopuş Teorileri Bağlamında Türkiye'de Eski ve Yeni Toplumsal Hareketler. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*, 61(01), 67-102. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/ausbf/issue/3087/44783>

Cumhurbaşkanlığı Mevzuat Bilgi Sistemi. (2023). Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğü Gençlik ve Spor Kulüpleri Yönetmeliği. Erişim:15.02.2023, <https://www.mevzuat.gov.tr/mevzuat?MevzuatNo=9012&MevzuatTur=7&MevzuatTertip=5>

Dergi Park, 2022. 4. Beden Eğitimi ve Spor Şurası, Erişim: 10.11.2022, <https://dergipark.org.tr/en/download/issue-file/29219>

Doğruluk Payı. (2023). Spor Kulübü Sayısı, Erişim:20.02.2023, <https://www.dogrulukpayi.com/iddia-kontrolu/omer-fethi-gurer/turkiye-deki-spor-kulubu-sayisi-13-bini-gecmesine-ragmen-gelismis-ulkelerle-kiyaslandiginda-bu-rakam-cok-dusuk>

Durmuş, A. G. (1998). *Spor Hukuku*. İstanbul: ALFA Basım Yayım Dağıtım.

Durmuş, A. G. (1999). *Futbol Kulüplerinin Stratejik Yönetimi*. Ankara: Bağırhan Yayinevi.

Ekenci, G. (1997). İnsan ve Çevre İlişkilerinin Spor Kulübü Yönetimine Etkileri, *Gazi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 2(4), 35-43. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/gbesbd/issue/27954/303620>

Ertas, Ş. & Petek, H. (2005). *Spor Hukuku*. Yetkin Yayınları.

Fişek, K. (1998). *Devlet Politikası ve Toplumsal Yasayla İlişkileri Açısından Spor Yönetimi*. Ankara: Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Yayını, 1. Baskı.

Gazete Kadıköy, (2023). Amatör Spor, Erişim:23.02.2023, <https://www.gazetekadikoy.com.tr/spor/amatr-spor-sahipsiz>.

Gençlik ve Spor Bakanlığı, (2023). Spor Hizmetleri Genel Müdürlüğü, Erişim:22.01.2023, <https://shgm.gsb.gov.tr/Sayfalar/175/105/Istatistikler>.

Gençlik ve Spor Bakanlığı, (2023). Spor Kanunu, Erişim:21.03.2023, <https://sporkanunu.gsb.gov.tr>.

- Günişği Gazetesi, (2009). İşte Şirket Mağdurları, Erişim:20.02.2023, <http://www.gunisigazetesi.net>.
- İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü, (2023). Faal Dernek Sayıları, Erişim:28.03.2023, <https://www.siviltoplum.gov.tr/yillara-gore-faal-dernek-sayilari>
- Kalkınma Planları, (2023). Cumhurbaşkanlığı Strateji ve Bütçe Başkanlığı, Erişim:18.02.2023, <https://www.sbb.gov.tr/kalkinma-planlari/>
- Kaya, Ö. (2008). *Sivil Toplum Kuruluşları ve Kalkınma*. TC İçişleri Bakanlığı Dernekler Dairesi, Yeterlik Tezi, Ankara.
- LinkedIn, (2023). Türkiye Spor Kulübü Sayısı, Erişim:20.02.2023, <https://tr.linkedin.com/pulse/turkiyedeki-kulüp-sporcu-ve-antrenör-sayılarına-dair-kısa-erçekil>
- Masteralexis, L., Barr, C. & Hums, M. (2011). Principles and practice of sport management: Jones & Bartlett Publishers.
- Milli Eğitim Bakanlığı, 2022. 1. Beden Eğitimi ve Spor Şurası, Erişim: 10.11.2022, <https://oygm.meb.gov.tr/kitap/kitap/3/files/basic-html/page591.html>
- OIC, (2023). Uluslararası Olimpiyat Komitesi Antlaşması, Erişim:20.02.2023 https://www.olimpiyatkomitesi.org.tr/Upload/Menu/624923_ioc_antlasmasi.pdf.
- Öğüt, E, E. (2019). *Amatör Spor Kulüplerinde Etkili Yönetim*. Spor Yayınevi.
- Özer, M. H. (2008). Günümüz İtibarıyla Sivil Toplum Kuruluşlarının İktisadi ve Sosyal Fonksiyonları. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 7(26), 86-97. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/en/pub/esosder/issue/6140/82382>
- Spor Kulüpleri ve Spor Federasyonları Kanunu Mevzuat, (2022). Spor Kulüpleri Yasası, Erişim:20.02.2023, <https://www.mevzuat.gov.tr/MevzuatMetin/1.5.7405.pdf>
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022. Altıncı Beş Yıllık Kalkınma Planı, Erişim: 08.10.2022, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/Altinci_Bes_Yillik_Kalkinma_Planı-1990-1994.pdf
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022. Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Erişim: 08.10.2022, <https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/08/Besinci-Bes-Yillik-Kalkinma-Planı-1985-1989.pdf>
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022. Dördüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı, Erişim: 08.10.2022, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/08/Dorduncu-Bes-Yillik-Kalkinma-Planı_1979_1983.pdf
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022. İkinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Erişim: 08.10.2022, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/ikinci_Bes_Kalkinma_Planı-1968-1972.pdf
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022. On birinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Erişim: 09.10.2022, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/07/On_Birinci_Kalkinma_Planı-2019-2023.pdf
- Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022. Sekizinci Beş Yıllık Kalkınma Planı, Erişim: 09.10.2022, <https://www.sbb.gov.tr/wp->

content/uploads/2022/07/Uzun_Vadeli_Strateji_ve_Sekizinci_Bes_Yillik_Kalkinma_Plani-2001-2005.pdf

Strateji ve Bütçe Başkanlığı, 2022. Üçüncü Beş Yıllık Kalkınma Planı, Erişim: 08.10.2022, https://www.sbb.gov.tr/wp-content/uploads/2022/08/Yeni-Strateji-ve-Kalkinma-Plani_Ucuncu-Bes-Yil_1973_1977.pdf

Talas, M. (2011). Sivil Toplum Kuruluşları ve Türkiye Perspektifi. *Türklük Bilimi Araştırmaları* (29), 387-401. Retrieved from <https://dergipark.org.tr/tr/pub/tubar/issue/16970/177312>

TASKK, (2022). Türkiye Amatör Spor Kulüpleri Konfederasyonu, Erişim:21.02.2023 <https://www.taskk.org.tr/turkiye-amator-spor-kulupleri-konfederasyonu-tarihcesi-icerik-7550>

Türkiye Cumhuriyeti Anayasası (1982). Ağustos 2020.59. Madde, Erişim:20.02.2023, https://www5.tbmm.gov.tr/yayinlar/2021/TC_Anayasasi_ve_TBMM_Ic_Tuzugu.pdf

Veri Kaynağı, (2023). Spor Kulüpleri, Erişim: 20.03.2023, <https://www.verikaynagi.com/grafik/turkiye-genelinde-spor-kuluplerinin-sayisal-dagilimi/>